

Waarom kiest 't Kienholt voor Daltononderwijs?

*Lesgeven aan leerlingen wordt regelmatig aangepast aan de veranderende eisen en verwachtingen van onze samenleving. We vinden dit terug in drie principes: **verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerking** die het Dalton concept hanteert.*

VERANTWOORDELIJKHEID

Kinderen moeten kunnen omgaan met verantwoordelijkheid. Uitgangspunt is het vertrouwen in de kracht van elk kind.

- leerlingen bepalen zelf de volgorde bij het werken aan de taak.
- leerlingen houden zelf werk/materiaal bij.
- leerlingen kunnen binnen afgesproken regels regelmatig kiezen met wie ze werken en waar.

ZELFSTANDIGHEID

Wij vormen kinderen tot volwassenen die zelfstandig kunnen meedenken en handelen. De rol van de leerkrachten is het begeleiden en coachen van ieder kind.

- leerlingen hebben hun taak af op het afgesproken tijdstip.
- leerlingen pakken wat ze nodig hebben en ruimen zelf op.
- leerlingen bepalen zelf of zij medeleerlingen, de leerkracht, naslagwerk of ander materiaal raadplegen.

SAMENWERKEN

In het leven zal blijken dat een kind en later als volwassene, ondanks zijn vrijheid en zelfstandigheid, niet zonder zijn medemens kan. Daarom besteden wij op school veel aandacht aan het spelen en werken in groepjes. Al doende leren ze luisteren en respect te hebben voor elkaar.

- leerlingen helpen elkaar en er is veel communicatie onderling.
- leerlingen organiseren en regelen veel met elkaar.
- leerlingen maken onderling afspraken over het werk.
- leerlingen kunnen samenwerken met elkaar. (ook als het niet je vriend is, moet je met elkaar kunnen werken).

Hoe ziet het Daltononderwijs er in de praktijk uit?

DAGKLEUREN

Iedere dag van de week wordt in de hele school aangegeven met een vaste kleur. Dit helpt hen om een planning te kunnen maken.

DAGRITME

De dagkleuren zorgen door de hele school heen voor een ordening van de week. Daarnaast hanteren we in de groepen aanvullende materialen om kinderen steun te bieden bij het ordenen van tijd en hun bezigheden.

- **Groep 1/2:**
De dagritmekaarten zijn een hulpmiddel om de dag voor de jongste kinderen te ordenen.
- **Groep 3 t/m 8:**
In groep 3 vindt er een overgang plaats van de dagritmekaarten van de kleuters naar het "dagrooster" op het bord. De indeling van de dag staat dan op bord geschreven en wordt aan het begin van de dag doorgesproken.

SYMBOLLEN

Het symbool voor uitgestelde aandacht:

- Hiervoor wordt vanaf groep 1 het stoplicht gebruikt.
- Als het rode licht aanstaat betekent het dat de kinderen zelfstandig aan het werk moeten en dat ze de leerkracht en elkaar niet mogen storen. Ze moeten dan zelf op zoek gaan naar een oplossing voor hun probleem. Dit kan zijn door de opdracht nogmaals te lezen of op zoek te gaan naar een ander hulpmiddel om het probleem te kunnen oplossen. Lukt dit niet, dan pakt het kind iets anders van de taak om mee verder te gaan.
- Als het oranje licht aanstaat, mogen de kinderen elkaar om hulp vragen, maar niet de leerkracht.
- Als het groene licht aanstaat, mogen de leerlingen de leerkracht en elkaar om hulp vragen.

Het symbool voor de toiletten:

- In groep 1/2 hangen 2 kaartjes met daarop een symbool voor de jongens en één voor de meisjes. De kaarten hebben 2 kleuren de ene kant heeft een rode rand en de andere kant een groene rand.
- In groep 4 t/m 8 hangt er op het magneetbord voorin de klas een bordje met daarop WC, als kinderen naar de wc gaan hangen ze hun naamkaartje hierbij.

TAAKWERK

De taak is één van de bekendste onderdelen van het Daltononderwijs. De taak is een middel. Een middel om de leerstof te ordenen en om pedagogische doelen te bereiken. Tijdens het taakwerken wordt er zelfstandig gewerkt aan de taak. De taak is een hoeveelheid leerstof die het kind in een bepaalde periode moet maken: de dagtaak/weekopdracht. Tijdens het werken aan de taak mogen de kinderen soms samenwerken en genieten zij een zekere vrijheid. Deze vrijheid is begrensd, de taak moet na de gestelde periode wel af zijn.

Binnen de school zijn afspraken gemaakt over:

- de tijd die aan de taak wordt besteed.
- de periode die de taak omvat.
- de omvang en inhoud van de taak.

HUISHOUDELIJK TAAKBORD

Het huishoudelijk taakbord is vanaf groep 1 in iedere groep aanwezig.

In groep 1-2 staat het op de takentoren. Hier staan alle "klusjes" op aangegeven met daarachter de naam van het kind wat die dag voor die taak verantwoordelijk is.

In groep 4 t/m 8 hangt er een magneetbord voorin de groep met daarop alle taken en achter elke taak hangt 1 of 2 kaartjes met de namen van de kinderen die die week verantwoordelijk zijn voor die taak. De taken wisselen in groep 4 t/m 8 per week.

MATERIALEN

De inrichting van de klassen, het klassenmanagement is zo dat de kinderen alle materialen die zij nodig hebben zelfstandig kunnen pakken, schoonmaken en opruimen. Voor het inleveren van het gemaakte werk zijn in elke klas inleverplekken, zoals laatjes of planken. Deze plekken zijn duidelijk zichtbaar in de klas. De kinderen hebben zelf de verantwoordelijkheid om hun werk in te leveren, zodat de leerkracht dit kan nakijken.

INSTRUCTIE EN INSTRUCTIETAFEL

In de groepen 3 t/m 8 staat er op het white-board aangegeven hoe laat de instructiemomenten zijn voor de verschillende groepen. In groep 3 en 4/5 zal hierbij ook nog veel gebruik gemaakt worden van de time-timer, omdat niet alle kinderen nog kunnen klokkijken. De leerlingen mogen zelf bepalen of ze mee doen met instructie. De leerkracht geeft aan van welke kinderen wordt verwacht dat ze mee doen met de instructie. Dit kan gericht zijn op de hele groep of op individuele kinderen.

CORRECTIE

Wij hechten grote waarde aan het zelf corrigeren door de kinderen. Dit geldt zowel voor opdrachten binnen de taak als opdrachten daarbuiten. Zelfcorrectie heeft een aantal voordelen:

- Het kind krijgt meteen feedback op zijn werk. Het hoeft niet te wachten tot hij/zij het werk pas later terugkrijgt van de leerkracht.
- Het heeft een duidelijk leereffect, omdat het kind, als het een fout ontdekt, zich meteen zal afvragen hoe deze fout kon ontstaan.
- Het geeft de kinderen hierdoor een beter inzicht in wat ze zelf kunnen en bij welke zaken ze hulp moeten vragen van de leerkracht.
- Al vanaf groep 2 mogen de kinderen bepaalde opdrachten zelf corrigeren. Naarmate de kinderen ouder worden, is er steeds meer mogelijk. Het streven is, om de kinderen zo veel mogelijk zelf te laten corrigeren.

KEUZEWERK

Op dit moment maakt een ieder gebruik van keuze op de momenten wanneer daar ruimte voor is binnen de dagplanning. Onder keuze verstaan wij: een activiteit die een lerend karakter moet hebben. Het kind kiest zelf de keuzeactiviteit. Keuzewerk wordt onderdeel van het taakwerk. Een keuzetaak is voor alle kinderen en is dus een onderdeel

van de taak. Is dus geen extra werk.
Keuzewerk wordt bij ons op school:

- Een niet-vrijblijvende, wisselende educatieve activiteit. (de scheidslijn educatief - recreatief is niet altijd scherp te trekken)
- Een vast onderdeel van de basistaak. B.v. : werk 15 min. aan je keuzewerk (daarnaast heeft de leerkracht de mogelijkheid om binnen het uitgebreide deel van de taak ook keuzewerk op te nemen)
- Een activiteit die kinderen zelf mogen kiezen, afhankelijk van hun belangstelling
- Keuzewerk is in principe zelfcorrigerend, al zal de leerkracht ook hierbij volgen wat de leerlingen doen en welke kwaliteit ze leveren.
- Binnen keuzewerk worden ook samenwerkingsvormen aangeboden

HANDELINGSWIJZER

De handelingswijzer heeft als doel dat de leerling een probleem zelf kan oplossen zonder hulp van de leerkracht.

Handelingswijzers zijn stap voor stap de stappen die kinderen moeten nemen om een bepaald probleem op te kunnen lossen. Dit kan duidelijk gemaakt worden met foto's of met woorden of met allebei.

Een voorbeeld van een handelingswijzer is de ik snap iets niet wijzer. Als een kind een taakprobleem heeft, doorloopt het de volgende stappen om het probleem zelf op te lossen:

- Ik snap iets niet
- Ik lees het nog een keer
- Ik lees het hardop
- Gebruik hulpmiddelen
- Ik zet de vraagkaart in de vraagboog en ga verder met iets anders

VRAGENBOOG

De vragenboog is een middel dat gebruikt wordt in de groepen 3 t/m 8 tijdens het werken met uitgestelde aandacht. Als kinderen een probleem niet zelf of met een ander kunnen oplossen, zetten zij hun naamkaartje in de vraagboog en gaan vervolgens verder met hun (andere) werk.

SAMENWERKEN/MAATJESWERK

- Onder **samenwerken** verstaan we: samen aan een opdracht werken, waarbij van iedere deelnemer eenzelfde mate van betrokkenheid, verantwoordelijkheid en inzet wordt verwacht. De samenwerking moet tot één resultaat leiden.
- Onder **samen werken** verstaan we: Kinderen werken weliswaar individueel aan een opdracht, maar ze houden wel rekening met elkaar en helpen elkaar. Kort gezegd: Ze zitten bij elkaar, werken samen en ieder dient zelf met een resultaat te komen.
- Bij het maatjeswerk ligt in de groepen 1 t/m 4 de nadruk op het kunnen samenwerken met iedereen en in de groepen 5 t/m 8 op meer leerresultaat
- Als de kinderen gaan samen werken geven zij dit aan door hun naamkaartje op het magneetbord voorin in de klas te hangen bij het samenwerken. Kinderen kunnen in de klas of in het Kienhart samenwerken.

WERKPLEKKEN

De kinderen hebben een zekere vrijheid in het kiezen van een werkplek in de school. Doordat er met een taak wordt gewerkt, zijn kinderen in het klaslokaal vaak gelijktijdig bezig met verschillende opdrachten. Hier zitten kinderen samen te werken, daar krijgt een groepje extra uitleg van de leerkracht en weer ergens anders is iemand al met keuze bezig.

Op 't Kienholt zal een kind (moeten) wennen aan een zeker "werkgeruis", maar het kan er ook voor kiezen een rustige werkplek te zoeken.

Stilwerkplekken:

- Tijdens het taakwerk kunnen de kinderen van verschillende werkplekken gebruik maken. Omdat het aantal werkplekken beperkt is, zijn er afspraken gemaakt over het aantal kinderen dat buiten het lokaal mag werken. Op die manier behouden we tevens het overzicht over wie zich waar bevindt. In elke groep is er ruimte gemaakt voor een stilteplek. Op de gang is een stiltehoek en we hebben een stiltelokaal. In de stiltehoek liggen ook koptelefoons, zodat de leerling, als het dat prettig vindt, zich nog beter kan 'afsluiten'.
- Bij de stilwerkplekken hangen duidelijke afspraken. Deze afspraken geven aan hoe we het graag willen hebben. Hoe we het best rekening met elkaar kunnen houden. Jaarlijks bepalen we, per groep, het aantal werkplekken buiten de groep. Dit heeft te maken met de wisselende groepsgroottes.

EVALUATIE/REFLECTIE

- Evaluatie en reflectie zijn nauw met elkaar verbonden. Evaluatie is beoordelen, reflectie is nadenken en dan ook over de eigen rol.
- In alle groepen wordt het taakwerk in ieder geval aan het einde van de week geëvalueerd: wat ging goed, wat minder goed, waar had dat mee te maken, wat vonden de kinderen moeilijk/makkelijk, etc. Dit gebeurt op verschillende manieren: individueel, met de hele groep, aan het eind en/of tussentijds, via een weektaak-evaluatieformulier.